

03 ΑΠΡ. 2012

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ Δ/ΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ
ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ &
ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ**

Ταχ. Δ/ση: Πειραιώς 40
Ταχ. Κώδικας: 101 82 - Αθήνα
TELEFAX: 2105203872
Πληροφορίες: Ι. Αντωνοπούλου
Τηλέφωνο: 2105295194, -216
e-mail: ypertns@ypakp.gr

Αθήνα 23 Μαρτίου 2012
Αριθ. Πρωτ.: 6294

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
✓ Τμήμα Αναφορών
Αθήνα

ΚΟΙΝ: 1) Δήμο Οιχαλίας
Μελιγαλάς 24002
2) Ένωση Νοσηλευτών/τριών Ελλάδας
Βας. Σοφίας 47 10676 Αθήνα
3) Υπουργείο Εσωτερικών
(Γραφείο κ. Υπουργού)

ΘΕΜΑ: Σχετικά με τη λειτουργία του προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι».

ΣΧΕΤ: 1) Οι με αρ. πρωτ. 1349/22-12-2011 και 2153/31-1-2012 ΠΑΒ
2) Τα με αρ. πρωτ. 134/23-2-2012 και 274/23-2-2012 Έγγραφα του Υπουργείου
Εσωτερικών.

Απαντώντας στα ανωτέρω σχετικά, που κατατέθηκαν στη Βουλή από τους Βουλευτές κ. κ. Ν. Τσούκαλη και Ο. Παπανδρέου-Παπαδάκη, σχετικά με το ανωτέρω θέμα, σας πληροφορούμε τα εξής:

Κατόπιν δύσκολων διαπραγματεύσεων που πραγματοποιήθηκαν το τελευταίο τρίμηνο του 2010, μεταξύ των εκπροσώπων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και των υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η ελληνική πλευρά διασφάλισε για το 2011 την παράταση της συγχρηματοδότησης του προγράμματος «Βοήθεια στο σπίτι», που έληγε στις 31/12/10. Η παράταση δόθηκε ρητά για ένα χρόνο και με ορισμένες προϋποθέσεις, επισφραγίσθηκε δε με συμφωνία μεταξύ του Επιτρόπου για τα θέματα απασχόλησης της Ε.Ε. και του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Μεταξύ των όρων της συμφωνίας για την παράταση της χρηματοδότησης συγκαταλέγονται:

- Η εφαρμογή συστήματος voucher
- Η διασφάλιση της βιωσιμότητας μετά την μεταβατική περίοδο
- Η θεσμοθέτηση και η εφαρμογή της Κοινωνικής οικονομίας.
- Καμία δαπάνη μετά τις 31/12/11 δεν θεωρείται επιλέξιμη για συγχρηματοδότηση
- Η χρηματοδότηση του νέου συστήματος θα πρέπει στο μεγαλύτερο ποσοστό να προέρχεται από ιδιωτικούς πόρους.

Ειδικότερα, η στρατηγική που αναπτύσσει το Υπουργείο αφορά στον θεσμικό και επιχειρησιακό εκσυγχρονισμό του Προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι», ώστε να μετεξελιχθεί σταδιακά σε ένα σύγχρονο σύστημα πρωτοβάθμιας κοινωνικής φροντίδας και προώθησης της κοινωνικής ένταξης των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού (μοναχικοί, ηλικιωμένοι, ανάπηροι), με αναπτυξιακούς στόχους, που θα αμβλύνουν τους μονοδιάστατους επιδοματικούς προσανατολισμούς των κοινωνικών προγραμμάτων. Με βάση την προσέγγιση αυτή που αξιοποιεί καλές πρακτικές άλλων κρατών της Ευρωπαϊκής Περιφέρειας, η διαδικασία εκσυγχρονισμού περιλαμβάνει ένα προπαρασκευαστικό -

ενδιάμεσο στάδιο που θα επιτρέψει την ομαλή μετάβαση στο νέο βιώσιμο σύστημα «Βοήθεια στο Σπίτι», εξασφαλίζοντας σε σημαντική έκταση, είτε την κάλυψη ομάδων του πληθυσμού που εξυπηρετούνταν μέχρι σήμερα, είτε την κάλυψη ομάδων, που αποκλειόταν αδικαιολόγητα από το υφιστάμενο σύστημα.

Στο πλαίσιο αυτό, τα βήματα που πραγματοποιήθηκαν εντός του 2011 για την δημιουργία ενός βιώσιμου και ανεξάρτητου από κοινοτική συγχρηματοδότηση συστήματος έχουν ως εξής:

Εκπόνηση μελέτης από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες για την δημιουργία ενός βιώσιμου και ανεξάρτητου από κοινοτικές χρηματοδοτήσεις συστήματος και η οποία παρελήφθη από τις Υπηρεσίες του Υπουργείου τον Μάιο του 2011. Η μελέτη αξιοποιεί καλές πρακτικές κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τεκμηριώνοντας την ανάγκη ριζικής αναθεώρησης του υφιστάμενου Ελληνικού μοντέλου και τη σταδιακή του μετάβαση σε ένα νέο βιώσιμο σύστημα, που θα καλύπτει τόσο ασφαλισμένους όσο και ανασφάλιστους σε κίνδυνο εξάρτησης. Προτείνεται, μάλιστα, ως βασικό σενάριο πολιτικής η θεσμοθέτηση της εξάρτησης ως νέος ασφαλιστικός κίνδυνος (θα καλύπτεται υποχρεωτικά από τους Οργανισμούς Κοινωνικής Ασφάλισης), που θα συμπληρώνεται από στοχευμένες παρεμβάσεις των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την κάλυψη των ανασφάλιστων ηλικιωμένων.

Το εν λόγω σενάριο, που αποτελεί την πλέον ώριμη λύση από άποψη ετοιμότητας των δομών για την λειτουργία του συστήματος, αλλά και εξεύρεσης των πόρων, λόγω των αυξημένων προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τα Ασφαλιστικά Ταμεία της χώρας και των απαιτούμενων προσαρμογών για τον εξορθολογισμό των δαπανών, θα χρειαστεί ικανό χρόνο για την οργάνωση και χρηματοδότηση του. Επιπροσθέτως, το σενάριο αυτό καλύπτει μόνο τις κατηγορίες των ενταγμένων στα ασφαλιστικά ταμεία της χώρας. Προκειμένου να ικανοποιηθούν οι διαφορετικές κατηγορίες δικαιούχων, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται ανασφάλιστοι κυρίως από αγροτικές περιοχές καθώς και άποροι, θα πρέπει να εφαρμοστεί συνδυασμός σεναρίων. Και στην περίπτωση αυτή κρίθηκε απαραίτητη η περαιτέρω εξειδίκευση του συστήματος, που θα συμπληρώνεται με το δεύτερο προτεινόμενο σενάριο που παρέχει την αρμοδιότητα κάλυψης των ανασφάλιστων ηλικιωμένων στην Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Για να αναπτυχθεί και να λειτουργήσει ομαλά το νέο σύστημα και να εξασφαλιστούν οι πόροι για την χρηματοδότηση του, θα χρειαστεί ικανό χρονικό διάστημα, λαμβάνοντας υπόψη ότι αποτελεί καινοτόμο πεδίο στην μέχρι σήμερα πρακτική της χώρας.

Για το λόγο αυτό και προκειμένου να μη διακοπεί η παροχή υπηρεσιών κοινωνικού χαρακτήρα, το Υπουργείο Εργασίας για το έτος 2012 - και ενδεχομένως και το 2013 - έχει προβεί στις ακόλουθες ενέργειες:

1. Εκπονείται εμπειρογνωμοσύνη για τις διαδικασίες μετάβασης στο νέο σύστημα.
2. Τυποποιεί θεσμικά τη διάκριση των παρεμβάσεων του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης και του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας για την παροχή υπηρεσιών κατ'οίκον φροντίδας.
3. Έχει διασφαλίσει την χρηματοδότηση, η οποία θα προέρχεται από ιδιωτικούς και δημόσιους πόρους. Η χρηματοδότηση μέσω ιδιωτικών πόρων, ύψους 35.000.000 ευρώ κατ'έτος, για το «Βοήθεια στο σπίτι», έχει προβλεφθεί στο νόμο 4024/2011 (άρθρο 2 παρ 9).
4. Το Υπουργείο Εργασίας για την ομάδα των συνταξιούχων λόγω γήρατος ή αναπηρίας επεξεργάζεται κανονιστικό πλαίσιο για την διαδικασία/σύστημα διαχείρισης των πόρων, τα κριτήρια προσδιορισμού ωφελουμένων, με βάση την ηλικία τους, το εισόδημα, τη μοναχικότητα/οικογενειακή τους κατάσταση, ή τη μόνιμη εξάρτηση/κατάσταση της υγείας τους, τους παρόχους των υπηρεσιών αυτών και γενικότερα για τη δημιουργία μηχανισμών και εργαλείων για την αποτελεσματική αξιοποίηση των πόρων του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης και των πόρων του κρατικού προϋπολογισμού.

5. Το Υπουργείο Εργασίας βρίσκεται σε στενή συνεργασία με το Υπουργείο Εσωτερικών για την κάλυψη των ανασφάλιστων ηλικιωμένων και αναπήρων με εθνικούς πόρους, με σκοπό τη διασφάλιση ίδιου επιπέδου παρεχόμενων υπηρεσιών στους ωφελούμενους ασφαλισμένους και ανασφάλιστους. Ψηφίστηκε «Νομοθετική ρύθμιση για την θεσμοθέτηση του ασφαλιστικού κινδύνου της εξάρτησης» με την οποία γίνεται η διάκριση ασφαλισμένων και ανασφάλιστων και εξειδικεύονται οι πηγές χρηματοδότησης του νέου συστήματος από βιώσιμους πόρους της κοινωνικής ασφάλισης (άρθρο 138 παρ. Β του Ν. 4052/2012). Επίσης βρίσκεται σε φάση επεξεργασίας η διαδικασία για την αξιοποίηση των πόρων του άρθρου 259 του ν. 3852/2010 προς όφελος των ανασφάλιστων δικαιούχων. Αντίστοιχη προεργασία γίνεται και για τα κριτήρια συμμετοχής των ωφελουμένων (στη βάση ερωτηματολόγιου, το οποίο μέσω της ΕΕΤΑΑ διακινήθηκε στους ωφελούμενους της προηγούμενης περιόδου).

6. Στο πλαίσιο της παραπάνω συνεργασίας με το Υπουργείο Εσωτερικών, το Υπουργείο Εργασίας καταβάλλει προσπάθειες για τη συνέχιση της συγχρηματοδότησης, ώστε να εξασφαλιστεί η συνέχιση της εργασίας των ήδη εργαζομένων στο Πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι». Ως αποτέλεσμα, η υλοποίηση του προγράμματος δεν διακόπηκε μετά τη λήξη της συγχρηματοδότησής του (31/12/2011) και συνεχίζεται απρόσκοπτα με πόρους της αυτοδιοίκησης (ΚΑΠ).

Όσον αφορά τον προγραμματισμό για την πλήρη εφαρμογή του νέου συστήματος από 01.01.2014, σημειώνουμε τα εξής:

- Την παρούσα περίοδο εκπονείται Πρόγραμμα Δράσης με στόχο να εξειδικευτούν και προωθηθούν όλες οι αναγκαίες παρεμβάσεις για την ορθολογική θεσμοθέτηση της εξάρτησης ως νέος ασφαλιστικός κίνδυνος. Παράλληλα θα αξιοποιηθούν τα αποτελέσματα μιας διαδικασίας εξωτερικής αξιολόγησης του ενδιάμεσου σταδίου της περιόδου 2012 – 2013, ώστε να ανατροφοδοτείται η διαδικασία σχεδιασμού.

Επίσης, εκτιμούμε ότι στο πλαίσιο της εφαρμογής της Κοινωνικής Οικονομίας, οι *Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Κοινωνικής Φροντίδας*, που αποτελούν την μία εκ των τριών προβλεπόμενων κατηγοριών του κοινωνικώς επιχειρείν, αποτελούν τον σύνδεσμο μεταξύ των δύο συστημικών παρεμβάσεων (Κοινωνική οικονομία / Βοήθεια στο σπίτι). Συνεπώς, στην συγκεκριμένη περίοδο, θα είναι ιδιαίτερα σημαντική για την χώρα μας η λειτουργία των επιχειρήσεων αυτών σε επίπεδο δήμων και φυσικά η συμβολή τους στο πρόγραμμα «Βοήθεια στο σπίτι». Η συγκεκριμένη διαδικασία μπορεί να αναπτυχθεί κατά το μεσοπρόθεσμο διάστημα των δύο επόμενων ετών μέχρι την πλήρη εφαρμογή του νέου συστήματος. Προς τον σκοπό αυτό, έχει σημειωθεί ένα επιπλέον ποιοτικό βήμα, που θα συνεισφέρει ουσιαστικά στην πλήρη ανάπτυξη και εφαρμογή του νέου συστήματος και αφορά στην εφαρμογή του νόμου 4019/2011 για την κοινωνική οικονομία και επιχειρηματικότητα. Ειδικότερα, το Υπουργείο Εργασίας από το πρώτο δεκαήμερο του Ιανουαρίου του 2012 έχει προχωρήσει στη συγκρότηση του Γενικού Μητρώου Κοινωνικής Οικονομίας, που αποτελεί το βασικό εργαλείο για τη δημιουργία κοινωνικών επιχειρήσεων, ενώ παράλληλα θα υλοποιήσει δράσεις ενημέρωσης για το θεσμό της κοινωνικής οικονομίας και επιχειρηματικότητας.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Γ. ΚΟΥΤΡΟΥΜΑΝΗΣ